

1,400,000 Rbd. Jeg behøver ikke at fremføre Grunden til de Forffjelligheder, der i denne Henseende paa de Tidspunkter, hvorom der er Tale, vise sig, og hvorledes Lovgivningen, som man den Gang tænkte sig den at skulle være, ad forffjellige Veie skulde have ført til et fordeelagtigere Resultat for det frie Hartorns Besiddere, end det, som det foreliggende Lovforslag gaar ud paa. Men den Frygt ligger dog upaatvivleligt nær, at, har det Bederlags Størrelse, hvorom her er Tale, paa disse faa Aar kunnet synke saa overordentlig betydeligt, saa var det vel ogsaa tænkeligt og muligt, at det tilsidst kunde spinde bort til slet Intet. Dette vilde nu Udvalget i høieste Grad beklage, navnlig for de mange smaa Eiendomsbesiddere, som vilde lide Tab i denne Henseende. Jeg nævner dem, thi jeg kan vel sætte mig ind i de store Godseieres Stilling, og vel tænke mig den store Godseier, som vilde sige: Skal jeg miste hele Resten, saa lægger jeg ikke stor Vægt paa det, hvorom her er Tale. Men paa denne Maade kunne de smaa Eiendomsbesiddere ikke raisonnere.

Jorfaavidt der med Hensyn til de forffjellige Forslag, som ere opregnede i Udvalgets Betænkning, og som have været stillede i det andet Thing, kunde være Tale om, hvorvidt man vilde foretrække det ene eller det andet, saa har man i Betænkningen udtalt sig om, hvorlunde man vilde, naar Sagen havde staaet paa et andet Standpunkt, have været mere tilbøielig for et andet Forslag. Men man har paa ingen Maade deri kunnet finde tilstrækkelig Grund til at tilraade at lade Sagen gaae tilbage til Folkethinget. Og jorfaavidt som den Mening, der har fundet Bisald i det andet Thing, hviler paa den Forffjel, som der gjøres mellem Besiddere af complete Sædegaarde og Besiddere af andet frit Hartorn, jorfaavidt finder den Anskuelse, der er fulgt i

det andet Thing, og som er optagen i Lovforslaget, jo vist en betydelig Støtte i det Moment, som min meget ærede Sidemand (Orsted) selv fremhævede, nemlig at det ikke kan nægtes, at det var en stor Byrde paa de førstnævntes Eiendomsret, at de efter de hidtil bestaaende Lovgivnings-Forhold ikke kunde disponere over nogen Deel af de 200 Edr. Hartorn Bøndergods, uden derved at miste Forrettigheden for deres Hovedgaard. Fra dette Synspunkt betragtet ere de i en forffjellig Retstilling fra de øvrige Besiddere af frit Hartorn, saa at der i Anerkjendelsen af denne Byrde og dens Indflydelse paa Bedkommendes Statsstilling ligger et Moment, der synes at afgive et ikke uvigtigt Forsvar for den nævnte Afgjørelse, om der end kunde være Tvivl om, hvorvidt den burde have en saa betydelig Følge, som den virkelig har, naar man capitaliserer de Gjenstande, hvorom her er Spørgsmaal. Naar det er yttret af den høit ærede 5te Landstingsmand for 1ste Kred (Orsted), at han betragter denne Byrde paa Godseierne som et Slags Bederlag til Bønderstanden, saa er det en Anskuelse, som jeg ikke kan tillegne mig.

Det er disse forffjellige Betragtninger, der tjene til at opklare den Veie, ad hvilken Udvalget er kommet til den Indstilling, som det har gjort til det ærede Thing; det er disse forffjellige Betragtninger, som jeg paa dette Standpunkt af Sagen troer at burde anbefale til Forsamlingens Overveielse, og jeg haaber, at Thinget deri vil finde en Retfærdiggjørelse for, hvad vi have indstillet, og at vi ikke have villet tilside sætte Rettigheder, idet vi have gjort denne Indstilling. Der er iøvrigt ikke stillet noget Endringsforslag, saa at det kun gjælder om, enten at antage eller forkaeste Lovforslaget, som det foreligger.